

maksetaan vain niiden tarjoajille.

Alussa uusi verojärjestelmä voisi johtaa väliaikaiseen tarpeettoman suurien autojen hankintabuumiin, mutta ensi viehätysten mentyä ja isompien autojen suurempien polttoainekulujen ja vakuutusmaksujen pysyessä ja toisaalta statusarvon laskiessa useimmat rohkaistuisivat hankkimaan itselleen sopivimman kokoisen auton. Emme toivo, että asia ratkaistaisiin vain pitkille tarkoitetuilla autoveron alennuksilla, kuten eräillä vammaisryhmillä on. Rajan vetäminen, kuka saa ja kuka ei, olisi vaikeaa. Lisäksi alennettuihin veroihin liittyvät aina ankarat käyttörajoitukset, jolloin esimerkiksi isovanhemmat eivät voisi ottaa perheen lapsia ja autoa tehdäkseen jotakin kivaa yhdessä ilman veroseuraamuksia. Lisäksi muut voisivat perusteluista huolimatta kokea järjestelmän epäileiksi. Se, että kaikki voivat ostaa samaan kohtuullisempaan hintaan isompia autoja, lisää vaihtoautojen määrää, jolloin nekin pitkät ihmiset, joilla ei ole varaa uuteen autoon, löytäisivät helpommin itselleen sopivan yksilön.

Pienentynyt vammautumisriski onnettomuuksissa sekä erikoiskokoisilla henkilöillä että liian pienillä autoilla matkustaville lapsiperheille toisi valtion-taloudellistakin säästöä.

Isojen perheautojen määrä markkinoillamme romahti 90-luvun alun laman ja samaan aikaan voimaan tulleen työsuhteautojen verotusarvojen laskutavan muutoksen takia. Siirtyminen moottorin koon mukaan verottamisesta myyntihinnan mukaan verottamiseen, oli loogista, mutta se merkitsi sitä, että jatkossa oli kannattavampaa hankkia pienempikokoinen, isomoottorinen, paremmin varustettu ja usein urheilullinen auto kuin riisutumpi, isokokoinen perheversio. Liikenne-turvallisuuden kannalta kehityssuunta ei liene toivottu. Pienempien autojen polttoaineen kulutuksetkin tuntuu käytännössä häviävän usein GTI-ajotavan ansiosta. Lisäksi verottaja suuressa viisaudessaan muutti muuttoautojen verotusta siten, että nykyisin Suomessa yli 200.000 mk maksavista autoista joutuu maksamaan autoveroa – ja taas saadaan maahamme vähemmän tilavia perheautoja. Sääliksi käy nelilapsisia tuttavaperheitä: isä ajaa vanhempien lasten ja matkatavaroiden kanssa autolla mummolaan, ja äiti tulee pienimmän ja vaunujen kanssa linja-autolla, metrolla ja junalla perässä (matka noin 400 km).

Vaikka isomman auton saisi nykyistä halvemmalla, sen ostaja kyllä osallistuu valtion-talouden ylläpitoon myöhemmin suuremman kulutuksen kautta polttoaineveron muodossa.

Vaikka testi tuntuukin koskettavan vain pientä osaa ihmisistä, niin on muistettava, että ihmisten keskipituus on jatkuvasti kasvamassa. Hollannin sosiaali- ja terveysministeriön ja Hollannin pitkien ihmisten yhdistyksen yhteistyössä kokoamassa ARBO-esitteessä, joka käsittelee lähinnä työpaikkojen ergonomiaa, kerrotaan vuosien 1965 ja 1984 välisenä aikana hollanti-laisten naisten keskipituuden kasvaneen 3 cm ja miesten 5 cm. Vielä tärkeämpää olisi selvittää pitkien ihmisten osuus väestöstä ja kustakin ikäryhmästä. Suomessa ei ole kerätty mittatietoja väestöstä. Armeijan käyneiden miesten pituudet sekä kengän koko ovat tiedossa, mutta muut mitat eivät. Naisia on mitattu koulun jälkeen lähinnä raskauden yhteydessä. Niitä tietoja ei kuitenkaan ole kerätty mitenkään keskitetysti. Kokemus-peräisesti voin kertoa vielä lukioaikana olleeni koulussani luokka-asteeni pisimpiä, mutta nykyisellään näen työmatkoillani Helsingissä päivittäin useita kokoisiani tai itseäni pidempiä nuoria miehiä ja poikia aina arviolta 13-vuotiaista asti. Väestön mittojen jatkuva kerääminen helpottaisi monien teollisuudenalojen kehitystoimintaa ja siten vaikuttaisi myönteisesti niiden kilpailuasemaan.

AUTOILEVA

LYHYEN IHMISEN ONGELMIA.

Seuraavassa hajamietteitä, jotka synnytti lehdessämme ollut kysely. Olen pienikokoinen nainen, joka on joutunut elämänsä varrella "tilanteisiin", kuten sairaalassa, missä ei ollut sopivia tossuja eikä sukkiakaan. Naisten koot alkavat numerosta 36. Lasten tossujakaan (koko 32-33) ei ollut, joten hiihtelin koko ajan nro 38 "suksilla".

- Koulua käydessäni ei sieltä löytynyt sopia tuoleja lyhytjalkaisille.

- Mitä työturvallisuuteen tulee, en ole löytänyt turvajalkineita kokoa 33, mutta täytyy tunnustaa, etten ole niitä aktiivisesti etsinytkään!

- Autossa sen turvavyö osuu kaulalleni, eli jos sattuisi kolari, turvavyö "viiltäisi" kaulani auki. Olen kuullut, että lyhyt-kasvuiset saavat vapautuksen turvavyön käytöstä. Koskisikohan tämä myös pienikokoisia? Eipä silti, ajelisin mieluummin turvavyötettynä.

- Julkisten tilojen istuimet ovat asia sinänsä, mutta siihen on tulossa helpotus Lahden muotoiluinstituutista, kun saamme ihka uuden jalkakorokkeen! Baarien tiskit ovat liian korkeita, mutta eipä kukaan huomaa, jos sammuu tiskille...

- Kuntoilu: kuntosalien laitteet on

suunniteltu standardimitoille. Niin pitkä kuin lyhytkin pystyy käyttämään laitteita. Pienikokoinen ei saa parasta mahdollista eikä mukavinta asentoa ja saattaa silloin tehdä liikkeitä virheellisesti ja vaurioittaa lihaksistoa.

- Seuralaisena on jatkuva niska-hartiasärky, joka aiheuttaa myös päänsäryn. Se johtuu siitä, että joutuu jännittämään hartioitaan yltääkseen johonkin, vaikkapa tiskialtaan ääressä.

- Koska ihminen on kokonaisuus, henkinen puoli on yhtä tärkeä kuin fyysinenkin. Pienikokoista ei aina oteta vakavasti, pidetään "lapsena". Onneksi huumorin lahja on annettu minullekin! Olen omaksunut seuraavan totuuden: "Opi hyväksymään itsesi koon puolesta sellaisena kuin olet, koska sille et voi mitään!"

- Taloudellisesti on yleensä kalliimpaa olla erikoiskokoinen kuin normien puitteisiin mahtuva. Esim. erikoiskokoiset kengät maksavat rutkasti enemmän kuin standardikoot. Joskus on kuitenkin tärpännyt alennusmyynneissä, kun olen löytänyt naisten pienikokoisia kenkiä. Vaatteet pitäisi kuitenkin teettää, jotta saisi itselleen sopivia ja istuvia vaatteita.

NUORI AIKUINEN

PITKÄN MIESJÄSENNEMME KERTOMUS.

Olen miettinyt omaa kasvuaikaani. Lapsena olin aika tavallisen kokoinen, koululuokassa suuremmasta päästä, mutta en koskaan suurin. Kun sitten 13-vuotiaana rupesin kasvamaan, kasvu on väkivaltaisen nopeata, en muista enää senttejä, mutta kasvoin 3-4 vuodessa lähes nykyiseen kokooni, mikä tarkoittaa, että kasvoin yli 10 senttiä vuodessa. Tästä aiheutui se, että olin koko ajan HYVIN VÄSYNYT.

En tajunnut sitä silloin, vasta nyt keski-ikäisenä ja asioita yhdistelemällä olen käsittänyt, että ei toisia väsyttänyt. Minä luulin, että maan vetovoima on kaikkien kohdalla sama, ja ihmettelin toisten voimaa ja energiaa. Pelkkä liikkeelläolo kävi raskaaksi, tottakai silmissä musteni, kun nousin ylös, verta tuli nenästä usein, ja hyvän lihaskoordinaation romahdettua kasvuun voimistelutunneista tuli painajaisia. Pikkupoikana olin aika hyvä nojapuilla ja peleissäkin, kasvun alettua en jaksanut seistä edes käsilläseisontaa seinää vasten. Kun voimistelunopettaja siihen "pakotti", romahdin niskoilleni.

Olin koko ajan myös hyvin nälkäinen. Olin kesäisin luokkatoverini luona maalais-talossa "renkinä", ts. toimittelimme aputoita, mitä nyt tilalla aina on, polttopuiden tekoa, heinäntekoa yms. Ystäväni piti suurta ääntä suuresta syömisestäni, ja kuitenkin jo tunnin kuluttua aterialta olin nälissäni, ja seuraavaan ruokataukoon oli silloin vielä yli tunti. Olin silloin 196 cm pitkä ja painoin 67 kg.

Voimani palasivat vasta armeija-ajanani. Olin silloin 20-vuotias. Jälkeenpäin ajatellen nuo seitsemän teini-ien vuotta olivat painajaismaisen raskaat väsymyksenä takia. Kysyn siis, kiinnitetäänkö nykyisin millään tavoin huomiota siihen, saavatko hyvin nopeasti kasvavat lapset tarvitsemansa levon, ruuan, ja siihen, ettei heihin kohdistu liikaa arkista rasitusta.

NOPEASTI KASVANUT

PUUTTUIPA JOKA KOTIIN JAETUSTA CITYMARKETIN mainoksesta jalkineiden koot. Koska mainostetut kengät kiinnostivat minua, heitin liikettä faxilla ja sain sähköpostilla tunnin kuluttua asiallisen vastauksen. Asianomainen osastopäällikkö lupasi viedä asiaa eteenpäin, ja kirjoitti seuraavasti: "Kuvastossa olleet kaksi miesten kenkää ovat ulkomaisia, ja niiden kokolajitelma on 40-46. Yleensä vain kotimaisista kengistä saa kokoja 47 ja 48 ja niitäkin lajitelmassa vain tulee pari tai kaksi. Olen pyrkinyt ottamaan näitä isoja kokoja yksittäisinä lisäksi normaalien lajitelmien päälle, jos se vain on mahdollista tehtaalta saada. Toivottavasti saamme teidät vielä asiakkaaksemme! Kirsi Valkama." Kävin edelleen sähköpostivaihtoa hänen kanssaan ja mainitsin myös pienistä kokonumeroista, kuinka vaikeata niiden löytäminen on.

Tallinnassa käydessäni olen todennut, että esim. Suurtiiki-ketjusta (mm. Vanha kaupunki, Narva maantee) voi saada ulkomaisia erikoiskokoja toivomassani laatuluokassa 20-50 % halvemmalla. Ketju on ruotsalaisomistuksessa ja ainakin minun mielestäni valikoima on laaja ja nuorekas, ja henkilökunta osaa suomea.

JUHA SUOMINEN

Hyvinkää